

Podsumowanie 2025 roku w Muzeum Narodowym w Krakowie

Frekwencja

Muzeum Narodowe w Krakowie zanotowało kolejny rekord frekwencyjny. W 2025 roku odwiedziło nas **2 224 936 osób**. To o ponad 400 tys. gości więcej niż w roku 2024.

Niewątpliwym sukcesem była wystawa „**Chełmoński**”, którą zobaczyło blisko **125 tys.** zwiedzających. Krakowska ekspozycja, prezentowana w Gmachu Głównym od 8 sierpnia do 30 listopada, wieńczyła serię trzech wystaw monograficznych poświęconych twórczości Józefa Chełmońskiego. Dwie wcześniejsze odsłony miały miejsce w Muzeum Narodowym w Warszawie oraz w Muzeum Narodowym w Poznaniu. Ogromnym zainteresowaniem cieszyła się również wystawa „**Czwórka - o konserwacji i badaniach obrazu Józefa Chełmońskiego**” prezentowana w Sukiennicach. Ekspozycja poświęcona jednemu, ale jakże wyjątkowemu dziełu Józefa Chełmońskiego przyciągnęła ponad **51 tys.** widzów.

W ciągu minionego roku nasi zwiedzający mogli zobaczyć **26** wystaw i pokazów czasowych. Największymi i najważniejszymi wydarzeniami tego roku były wystawy:

- „Chełmoński” (123 916)
- „Czwórka - o konserwacji i badaniach obrazu Józefa Chełmońskiego” (51 408)
- „Utamaro” (30 093)
- „Boznańska” (24 634)
- Pod koniec roku otworzyliśmy w Gmachu Głównym MNK wystawę stałą - Galerię Sztuki Europejskiej.

Najchętniej odwiedzanymi oddziałami były:

- MNK Muzeum Czartoryskich (1 170 074)
- MNK Gmach Główny (491 928)
- MNK Sukiennice (196 639)

Muzeum Narodowe w Krakowie ambasadorem sztuki polskiej w świecie

Zorganizowaliśmy dwie spektakularne wystawy z kolekcji MNK za granicą. W Narodowym Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Kioto można było oglądać wystawę „**Młoda Polska. Sztuka polska 1890-1918**”. Po raz pierwszy w Kraju Kwitnącej Wiśni zostały zaprezentowane najcenniejsze dzieła sztuki polskiej z przełomu XIX i XX wieku, które stanowią dziś kanon naszej kultury narodowej.

Natomiast portrety wielkiego polskiego artysty, **Stanisława Wyspiańskiego**, po raz pierwszy zawitały do Wielkiej Brytanii na wystawę czasową w National Portrait Gallery.

Remont Biblioteki Książąt Czartoryskich

Projekt rozbudowy i modernizacji Biblioteki Książąt Czartoryskich to niezwykle ważne przedsięwzięcie dla naszego muzeum. Dzięki dofinansowaniu z Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027 (FEnIKS) powstanie nowoczesne centrum nauki i kultury.

Realizacja projektu „Biblioteka Książąt Czartoryskich - rozbudowa i przebudowa oddziału Muzeum Narodowego w Krakowie” trwa od marca 2024 roku. W tym czasie zrealizowaliśmy m.in. dyslokację zbiorów - wszystkie obiekty z Biblioteki Książąt Czartoryskich zostały przeniesione do innych oddziałów MNK i na Zamek w Spytkowicach. W Pracowni Konserwacji Papieru i Skóry trwają prace konserwatorskie przy wybranej grupie obiektów zabytkowych. Do chwili obecnej zakończono konserwację 41 obiektów. Wykonano digitalizację 56 dzieł z kolekcji Biblioteki (powstało 47 451 zdjęć), które zostały udostępnione w bibliotece cyfrowej MNK. Zakupiono specjalistyczny sprzęt badawczy do działań prewencyjnych, wysokiej klasy sprzęt fotograficzny i komputerowy do prac digitalizacyjnych. Zrealizowaliśmy też cykl 16 warsztatów przyrodniczo-ekologicznych pt. „Motyle i badyle. Warsztaty przyrodnicze dla dzieci”.

Prowadzimy bieżące działania informacyjno-promocyjne, działania dostępnościowe. Realizowane są szkolenia - 173 pracowników wzięło udział w szkoleniach, które są przewidziane w projekcie. Zostały utworzone 4 etaty, pracownicy już realizują zadania do projektu. Trwają prace budowlane, które realizuje główny wykonawca robót budowlanych firma RE-Bau Spółka z o.o.

Charakterystyka zbiorów i polityka zakupów

W minionym roku muzeum pozyskało 2 372 obiekty.

Muzeum Narodowe w Krakowie konsekwentnie buduje kolekcję sztuki współczesnej, zwracając uwagę na jej najciekawsze zjawiska i wybierając prace artystów będących wyrazistymi reprezentantami swoich czasów. Do zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie dołączyły dzieła artystów, których prace są istotnym głosem w dyskursie pokoleniowych przemian: instalacja rzeźbiarska **Schody** Moniki Sosnowskiej i dyptyk fotograficzny **Solidarność** Piotra Ukińskiego. Oboje należą do kanonu współczesnej sztuki polskiej i są uznani poza granicami naszego kraju.

Do najciekawszych nabytków 2025 roku należy również **Kinkiet witrażowy proj. Bolesława Książka**, z lat 70. XX wieku. Obiekt wykonany został z kawałków szkła różnego pochodzenia - można wyróżnić tam zarówno szkło żąbkowickie, łysogórskie, ręcznie wykonywane szkło artystyczne, jak i kawałki popularnych kiedyś szyb kolorowych. Cała kompozycja umocowana jest w żeliwnej, ręcznie kutej ramie z ornamentami. Zakupiony do kolekcji MNK obiekt jest bez wątpienia rzadkim przykładem prac Książka, w których projektant zastosował szkło jako materiał dominujący w kompozycji, co dodatkowo zwiększa jego wartość kolekcjonerską.

Prawdziwą sensacją jest obraz autorstwa Józefa Mehoffera, **Powstanie warszawskie**.

Dzieło to, przekazane Muzeum Narodowemu w Krakowie w depozyt przez Beskidzkie Muzeum Rozproszone Diecezji Bielsko-Żywieckiej (Beskidzkie MuRo), to obraz ważny i udokumentowany źródłowo. Ma on formę tryptyku - z centralnym wyobrażeniem walk powstańczych na Starym Mieście i dwoma, dopełniającymi go scenami alegoryczno-symbolicznymi. Artysta namalował go w swym domu przy ulicy Krupniczej, pod wpływem relacji uczestników Powstania, zapewne pod koniec 1944 lub w 1945 roku.

Dzieło cechuje bardzo dobry poziom artystyczny, to jedna z nielicznych znanych, rozbudowanych kompozycji olejnych późnej fazy twórczości Mehoffera, słabo reprezentowanej w zbiorach państwowych. Fakt powstania tryptyku **Powstanie warszawskie** został opisany we wspomnieniach przez żonę Józefa Mehoffera, Jadwigę z Janakowskich, jednak jego dalsze losy i lokalizacja nie były znane.

Obecnie, dzięki życzliwości Deponenta, Beskidzkiego MuRo, mamy możliwość eksponowania tego dzieła - odszukanego i zidentyfikowanego po ponad osiemdziesięciu latach - w miejscu w którym powstał, w domu Artysty, obecnie w Domu Józefa Mehoffera - oddziale Muzeum Narodowego w Krakowie.

Wydawnictwo

W 2025 roku nakładem Wydawnictwa Muzeum Narodowego w Krakowie ukazało się kilkanaście publikacji książkowych (w tym dwie koedycje). Są wśród nich m.in. katalogi (*Sinibaldo Scorza. Rysunki z kolekcji Ksiąg Czartoryskich w Muzeum Narodowym w Krakowie*, *Aleksander Kotsis. Katalog dzieł zebranych*), przewodniki do wystaw czasowych (*Chelmoński*) oraz galerii stałych (np. *Galeria Sztuki Europejskiej*), broszury (np. *Lwowianki*, *Janusz Tarabula. Pamięć*), a także kolejny - XIX tom czasopisma naukowego „*Notae Numismaticae - Zapiski Numizmatyczne*” i ostatni już tom - XI „*Katalogu Widoków Krakowa*” (pt. *Ikonografia Śródmieścia Krakowa. Aneks do tomów 1-10*).

Łączny nakład wydanych publikacji to ponad 10,5 tys. egzemplarzy.

Działalność konserwatorska

W 2025 roku konserwacji poddano łącznie 22 1551 obiektów.

Najważniejszymi projektami konserwatorskimi w minionym roku było przygotowanie obiektów do stałej wystawy - Galerii Sztuki Europejskiej w Gmachu Głównym - 22 obiekty poddano pełnej konserwacji wraz z badaniami technologicznymi.

Równie ważnym zadaniem jest konserwacja zespołu rękopisów przygotowywanych w ramach projektu „Biblioteka Ksiąg Czartoryskich - rozbudowa i przebudowa oddziału Muzeum Narodowego w Krakowie”. W 2025 roku realizowano działania prewencyjno-konserwatorskie i zabezpieczające obiekty. Poddano konserwacji 17 obiektów, są wśród nich dokumenty królewskie, papieskie, korespondencja założycieli Biblioteki Adama Kazimierza Czartoryskiego i jego żony Izabeli oraz innych przedstawicieli rodu Czartoryskich.

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, PRIORYTET VII: Kultura, Obszar 1: Rozwój infrastruktury kultury (zabytkowej i niezabytkowej).

Wystawa „Czwórka - o konserwacji i badaniach obrazu Józefa Chelmońskiego” prezentowana była w Sukiennicach równoległe z monograficzną wystawą prac artysty w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie. Ekspozycja odkrywała tajniki procesu konserwacji i wyniki badań nad obrazem.

Na zakończenie projektu wystawienniczo-badawczego zorganizowaliśmy konferencję „**Józef Chelmoński. Nowe perspektywy badawcze**”. W Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach zaprezentowano 20 referatów, których wysłuchało 120 uczestników.

Kontynuowaliśmy prace nad projektem **ODOTHEKA** - pierwszą na świecie Biblioteką Zapachów Obiektów Zabytkowych. Projekt polsko-słoweński realizowany jest przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, we współpracy z Muzeum Narodowym w Krakowie, Uniwersyteciem w Lublanie oraz Muzeum Narodowym Słowenii. Przebadano i odtworzono zapach 5 obiektów. O efektach pracy opowiemy już na początku lutego.

Edukacja

Rok 2025 w MNK obfitował w wydarzenia kulturalne i edukacyjne. Około 55 tys. osób wzięło udział w warsztatach, lekcjach muzealnych, oprowadzaniach, grach muzealnych i szkoleniach.

Na szczególne wyróżnienie zasługują programy edukacyjne towarzyszące wystawom czasowym **„Chelmoński”** i **„Boznańska”**. Tylko w ich ramach przeprowadzono **317 oprowadzań i lekcji na zamówienie**, w których uczestniczyło **7 237 osób**. Dużą popularnością cieszyły się także wyjątkowe warsztaty **„Motyle i Badyle”**, realizowane we współpracy z Instytutem Ochrony Przyrody w ramach projektu „Biblioteka Książąt Czartoryskich - rozbudowa i przebudowa oddziału Muzeum Narodowego w Krakowie”.

W duchu partycypacyjnym powstała otwarta przestrzeń dla młodzieży **Altana**, wyróżniona certyfikatem **„Miejsce Przyjazne Rodzinom z Dziećmi”**. We współpracy z nauczycielami i młodzieżą przygotowaliśmy także pięć scenariuszy lekcji samoobsługowych, dostępnych pod nazwą **„uŻyj Muzeum”** w MNK od listopada 2025 roku.

Aby szerzej zaprezentować kadrze pedagogicznej ofertę edukacyjną, zorganizowaliśmy konferencję poświęconą m.in. sprawczości młodych ludzi, zdrowiu psychicznemu oraz kondycji współczesnej młodzieży.

Misja społecznej odpowiedzialności w MNK

Kontynuowaliśmy wdrażanie Misji „Muzeum, ludzie, przyszłość”, która wyznacza kierunek zrównoważonego rozwoju dla naszej instytucji.

Wraz z Fundacją Avalon, przygotowaliśmy wystawę „Epoka (nie)dostępności” jako część większej kampanii społecznej „Epoka Dostępności”. Celem ekspozycji, którą można było oglądać w Gmachu Głównym MNK było zwrócenie uwagi na przeszkody, które w XXI wieku

nie powinny już istnieć - zarówno te fizyczne, jak i społeczne czy systemowe, wpływające na życie milionów osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Po sukcesie tej wyjątkowej wystawy w naszym muzeum, ekspozycja ruszyła w drogę po Polsce. Wystawiana była w Młynach Rothera w Bydgoszczy i Galerii Sztuki Współczesnej „Winda” w Kieleckim Centrum Kultury.

Akcja **WikiChełmoński** była częścią współpracy Stowarzyszenia Wikimedia Polska z Muzeum Narodowym w Poznaniu oraz MNK. Projekt WikiChełmoński powstał z inicjatywy Muzeum Narodowego w Krakowie, inspirowany sukcesem akcji WikiMatejko realizowanej w ramach współpracy GLAM-Wiki w poprzednim roku. Najważniejszą innowacją, wprowadzoną w ramach projektu, było przygotowanie wyboru artykułów w Wiki, które dzięki kodom QR stały się wielojęzycznym uzupełnieniem przewodnika po przestrzeni wystawy w Krakowie. Efektem projektu była znaczna rozbudowa materiałów w Wikipedii, związanych z dziełami Józefa Chełmońskiego (napisano lub rozbudowano 52 artykuły: nowe: 32, rozbudowane i poprawione artykuły: 22, przetłumaczone artykuły: 9, artykuły z nowymi tekstami alternatywnymi: 64, edycje w Wikidanych: 367, liczne edycje w Wikimedia Commons).

Wikirezydencja w Bibliotece Czartoryskich to wieloletnia kampania informacyjna, polegająca na uzupełnianiu Wikipedii i jej projektów siostrzanych o artykuły, transkrypcje i reprodukcje ważnych dla historii Polski dokumentów, zgromadzonych w zbiorach Biblioteki. W Roku 2025 duży nacisk położony został na tłumaczenie artykułów na języki obce: oprócz angielskiego - włoski, francuski, hiszpański i niemiecki.

Nagrody i wyróżnienia

Wydarzenie Muzealne Roku „Sybilla” w kategorii „Projekty naukowo-badawcze” dla projektu **4 x nowoczesność**. Projekt był efektem kilkuletniego programu badawczego poświęconego historii nowoczesności w Polsce. Autorzy projektu przyjrzeni się czterem kluczowym momentom XX wieku - od polskich stylów narodowych z początku stulecia, przez modernizm międzywojenny, po PRL oraz czasy transformacji po roku 1989. W ramach projektu powstały cztery ekspozycje, konferencje naukowe, publikacje, a także rozbudowane działania edukacyjne i popularyzatorskie. Zależało nam na tym, by pokazać polską nowoczesność jako zjawisko złożone, nieoczywiste, pełne napięć - ale też fascynujące i nadal aktualne.

Zostaliśmy nagrodzeni w konkursie **„Dobry wzór”** organizowanym przez Instytut Wzornictwa Przemysłowego - Institute of Industrial Design. Otrzymaliśmy nagrodę **„Ikona 2025”**

w kategorii: „Wzornictwo rozwój i promocja” za wystawę **„Transformacje. 4 x Nowoczesność”**.

Iwona Parzyńska, pełnomocniczka dyrektora ds. osób z niepełnosprawnościami w MNK otrzymała nagrodę **„HERKULES” dla Osobowości Roku 2024**. Jury konkursu „Kraków bez barier” doceniło jej wyjątkową wrażliwość społeczną, nieustającą energię i niezachwianą determinację w działaniach na rzecz rozwoju dostępności i inkluzji. Konkurs „Kraków bez barier” to przedsięwzięcie promujące osoby, instytucje i firmy, które podejmują działania mające na celu ułatwianie funkcjonowania osobom z niepełnosprawnościami. Iwona Parzyńska otrzymała także wyróżnienie w prestiżowym konkursie **„Lider Dostępności”**, organizowanym przez Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji oraz Towarzystwo Urbanistów Polskich. Konkurs organizowany jest pod Honorowym Patronatem Prezydenta RP.

„Słoneczniki 2025” - Muzeum Narodowe w Krakowie zostało uhonorowane Nagrodą Rodziców za warsztaty „Motyle i badyle” w kategorii Przyroda. Warsztaty przyrodnicze dla dzieci były prowadzone zarówno w galeriach MNK, jak i w otoczeniu zieleni. Dzieci doświadczały wzajemnego przenikania się natury i sztuki. Zajęcia poruszały m.in. zagadnienia związane z ekologią i edukacją klimatyczną, dzięki czemu inspirowały do odpowiedzialnego podejścia do środowiska. Zajęcia realizowane w ramach projektu: **„Biblioteka Książąt Czartoryskich - rozbudowa i przebudowa oddziału Muzeum Narodowego w Krakowie”**. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, PRIORYTET VII: Kultura, Obszar 1: Rozwój infrastruktury kultury (zabytkowej i niezabytkowej).

Kampania społeczna **„Epoka (Nie)dostępności”** otrzymała od Klubu Twórców Reklamy **„Brązowy Miecz”** w kategorii Communications for Good/Partnership. Był to ogólnopolski projekt zrealizowany we współpracy Muzeum Narodowego w Krakowie, Fundacji Avalon oraz Agencji Nie Do Ogarnięcia. Konkurs KTR wyróżnia inicjatywy komunikacyjne przełamujące schematy, a kampania zwracała uwagę na konieczność tworzenia świata dostępnego dla wszystkich.

Wyróżnienie „Miejsce Przyjazne Rodzinom z Dziećmi” - Gmach Główny i Muzeum Książąt Czartoryskich - w kategorii „Kultura, sport i rekreacja”.

Marka Radia Kraków dla wystawy „Lwowianki”. Jurorzy docenili ekspozycję, „która w oryginalny sposób mówi o sztuce naszej części Europy, pokazując prace nieoczywiste, ze wskazaniem na sztukę tworzoną przez kobiety. To z pewnością jedna z najciekawszych krakowskich ekspozycji mijającego roku”.

Współpraca z mediami

Liczba publikacji: 15,5 tys.

Łączny zasięg: 203,6 mln

Łączny ekwiwalent: 100,6 mln

Social media - zasięg

Facebook: 5 516 426

Instagram: 494 198

Strona internetowa

4 570 372 odsłon

1 044 821 użytkowników